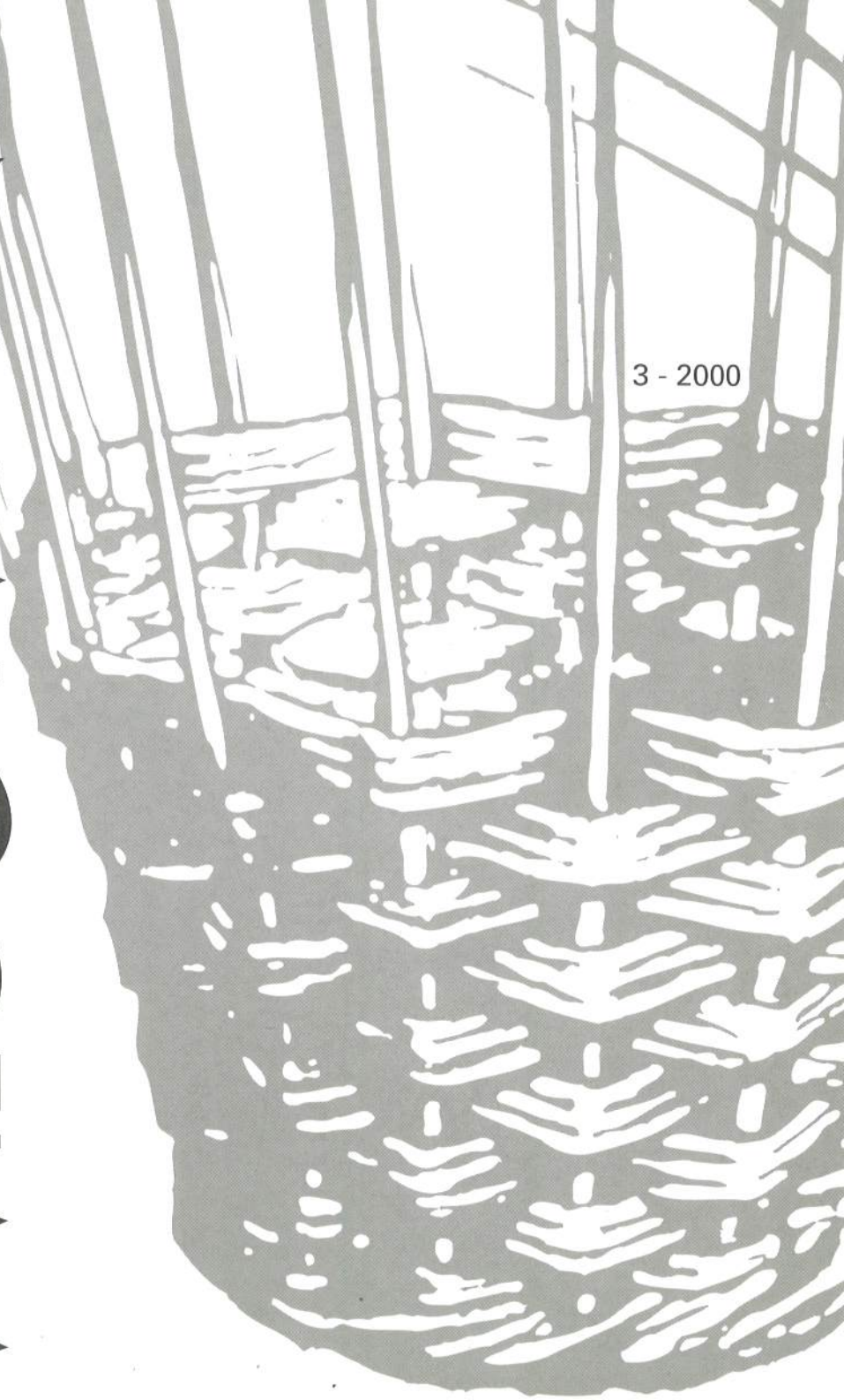

WILG&MAND

3 - 2000

WILG & MAND

Bestuur van Stichting Wilg & Mand:

Voorzitter	Ben Braster, Ooijsse Bandijk 36 c 6576 JE Ooij, (tel./fax 024-6633062)
Secretaris	Wim van der Zande, Ooijsse Bandijk 36 c 6576 JE Ooij, (tel./fax 024-6633062)
Penningmeester	Chris Wenneker, Meikade 1, 6744 TA Ederveen, (tel. 0318-571902) Giro 2695726
Leden	Marleen Postma, Yvonne Molenaar Wim van Wingerden
Bulletinredactie	Anna Frederiks, Françoise Takken, Annie de Jonge Bijdragen voor het bulletin bij voorkeur aanleveren in Word op floppy. In goed leesbaar handschrift of getypt kan natuurlijk ook. Sturen naar: Anna Frederiks, Bocht 7, 1601 JG Enkhuizen (tel. 0228-313815) De redactie behoudt zich het recht tot het verkorten van artikelen voor.
Inlichtingen over teen	Bert van Halen, Veldwijksestraat 9, 6627 KE Maasbommel (tel. 0487-562212)
Gereedschap- voorziening	José Schilder, Buurtplein 6, 1841 GC Stompvoren (tel. 072-5038123)
Beheer bibliotheek	Monique van Royen, P.Buyslaan 11, 2101 BG Heemstede (tel. 023-5283073)
Verzending boeken	Sander van Harten, Bocht 7, 1601 JG Enkhuizen (tel. 0228-313815)

**Minimum-
donatie:
f30,- per jaar
(buitenland
f35,- per
jaar)
Donateurs
ontvangen
de bulletins
gratis**

Negentiende jaargang, 2000-3
Uitgave Stichting Wilg & Mand. Verschijnt 4 maal per jaar.
Stichting Wilg & Mand ISSN: 1382-8894

DE BOOG STAAT ZO LANG GESPANNEN.....

Al heel lang maak ik in dit blad melding van het steeds kleiner worden van het bestuur. Dit wat betreft het aantal bestuurders dan natuurlijk. Tegelijk werd duidelijk dat er met een nieuwe blik naar de verwezenlijking van de doelstellingen van de Stichting Wilg & Mand moest worden gekeken. Dat bleek niet goed doenlijk voor een viertal mensen waarvan drie er een baan hebben. Aangezien ik twee van de sleutelfuncties binnen het bestuur invulde, drukte dat zwaar op mij. Zo zwaar dat het, tezamen met de spanningen die mijn dagelijks werk nu eenmaal met zich meebrengt, tot dermate ernstige klachten leidde dat ik na een Pinksterweekeinde vol hart-ritmeproblemen heb moeten besluiten uit het bestuur te stappen. Het voelde als verraad tegenover de andere bestuursleden. Ik droeg immers bij tot het nog meer verzwaren van de taken voor de anderen met wie ik prettig samenwerkte. Het kon niet anders. Ik hield mij maar vast aan het feit dat iedereen altijd zegt dat niemand onmisbaar is.

Gelukkig, zoals het zo vaak is, als de nood het hoogst is, is de redding nabij.

Al wat langer voerden we besprekingen met twee vakbekwame mandenmakers om te kijken hoe hun kennis de doelstellingen van de stichting zouden kunnen dienen. Ben Braster is een autoriteit op het gebied van wilgenteelt en Wim van der Zande staat al jaren bekend als uitmuntend mandenmaker. Beiden hebben overigens de beroepsopleiding aan de vlechtschool te Fayl-Billot in Frankrijk gevolgd en hebben een duidelijke mening over het uitdragen c.q. verwezenlijken van de doelstellingen van de stichting. Het bestuur, waarin volgens de statuten vertegenwoordigers van bovengenoemde beroepsgroepen horen te zitten, mag zich gelukkig prijzen dat deze twee mensen bereid zijn de schouders onder het werk van de stichting te zetten en het is zeer waarschijnlijk dat zij nieuw elan meebrengen.

Met pijn in het hart (grapje), omdat ik graag met ze had samengewerkt, wens ik het bestuur van de Stichting Wilg & Mand in de nieuwe samenstelling veel succes toe.

Ik heb er veel vertrouwen in.

Georg L. Rijken

DE NIEUWE BESTUURDERS STELLEN ZICH VOOR

De nieuwe voorzitter: Ben Braster

Na mijn studie biologie ging ik als vegetatiekundige/ecoloog werken in het Nederlandse natuurbeheer. Grienden en hakhout-culturen wekten toen mijn speciale interesse. En dat bleef niet bij studeren, het werd al spoedig ook doen. In 1980 nam ik wat oude griendpercelen over en rond diezelfde tijd leerde ik het begin van mandenmaken bij Harry Sluiter in Huissen. Toen ik van Wim van der Zande enthousiaste verhalen hoorde over Fayl-Billot was ik niet meer te houden en in 1986/87 deed ook ik, als tweede Nederlander, daar de vakopleiding.

Terug in Nederland werk ik sindsdien zelfstandig, ten dele als mandenmaker, ten dele ook nog als adviserend bioloog, maar met als grootste passie het raakvlak daartussen: het kweken van wilgentenen. Mijn productie van wilgentenen is tot nu toe net iets groter dan wat ik zelf verbruik. Samen met het instituut in Long Ashton beheer ik bovendien een collectie van ruim 200 vlechtwilg-variëteiten die ik gebruik voor onderzoek aan ecologische teelt. Na een jaar of tien studie meen ik oplossingen te hebben voor de meeste problemen die zich daarbij voordoen. Want wilgenteelt moet wat mij betreft net zo milieuvriendelijk worden als mandenmaken. Als voorzitter van de Stichting Wilg & Mand zal ik mij inspannen om de stichting professioneler te maken. De stichting is er voor het behoud van vakkennis en daartoe is de inzet van vakmensen onontbeerlijk.

Ben Braster

De nieuwe secretaris: Wim van der Zande

In 1983 begon ik mijn vlechtloopbaan als amateur/cursist. De vlechtkoorts sloeg zo hevig toe dat ik al snel besloot mijn baan als ornitholoog op te geven om de vakopleiding in het Franse Fayl-Billot te gaan volgen. Aansluitend werkte ik enkele jaren bij de vlechtcoöperatie in Villaines-les-Rochers om ervaring op te doen. Daarna enkele jaren in het openluchtmuseum van Quercy om het grote publiek in contact te brengen met mijn interessante ambacht. De volgende stap was naar de opleiding in Lichtenfels in Duitsland om het vlechten met schenen te leren. Tegelijk maakte ik daar diepgaand studie van de aanwezige manden-verzameling en de vlechtliteratuur. Alle opgedane kennis en ervaring kwamen vervolgens van pas als leider van de vlechtwerkplaats in een blindeninstituut in Zwitserland, waar ik tevens de vakopleiding verzorgde voor zowel visueel gehandicapten als 'normale' leerlingen. Meerdere Zwitserse en Duitse vlechters zetten zo onder mijn leiding de eerste stappen op hun beroepsweg. In 1998 heb ik mij als zelfstandig vlechter weer in Nederland gevestigd, waar ik voornamelijk voor grote afnemers werk. Als secretaris van de Stichting Wilg & Mand zal ik mij gaan inzetten voor meer kwaliteit binnen de stichting en u kunt verwachten regelmatig wat van mij te vernemen via dit bulletin.

Wim van der Zande

MEDEDELINGEN

Kopij bulletin: De sluitingsdatum voor het inleveren van kopij voor bulletin 2000-3 is 15 oktober 2000.

Foto's bij kopij: Wij vinden het altijd prettig wanneer er bij de kopij foto's of ander illustratiemateriaal gestuurd wordt. Dit materiaal wordt uiteraard geretourneerd.

Cursussen: Cursusinformatie voor plaatsing in het bulletin, kan in het vervolg alleen nog via Brand van Rijn.

**Adres: Brand van Rijn, Horsterweg 137
3853 JA Ermelo (tel. 0341-552910)**

Kopij: Bij het aanleveren van kopij op diskette is het wenselijk (voor ons zeer werkbeparend) dat de kopij zonder toeters en bellen aangeleverd wordt, dus b.v. geen onderstrepingen, kleur of verschillende lettertypen. De redactie.

GOED NIEUWS

"Vol spanning zullen wij volgen 'hoe het verder ging'!" zo eindigde ik het stukje over Willeke Wendrichs proefschrift in W & M 2000-1. Wel, al in dit volgende nummer van W & M is die vraag volledig te beantwoorden. In Egypte leefde Willeke al langer in spanning na een sollicitatie in september '99 en een sollicitatiegesprek in Californië in maart j.l. Op 25 april ontving zij het heuglijke nieuws dat ze benoemd is tot professor in de Egyptische archeologie aan de Universiteit van Californië in Los Angeles. Opnieuw dus alle reden voor een heel hartelijke gelukswens namens de Stichting Wilg & Mand. Half juli reizen Willeke en haar man Hans Barnard naar de Verenigde Staten. Onze goede wensen zullen hen vergezellen!

Mia Pot

OUDE PLUKMANDEN UIT BLOKKER

Blokker is van oudsher een klein fruitteeltgebied. In 1900 was hier al een veilingvereniging 'Ons Belang' waar de pruimen, bessen en appels met de schuit werden aangevoerd. De kern van het gebied was rondom de straat 'Bangert'. Later heette de veiling in Zwaag, grenzend aan Blokker, ook 'Bangert en Omstreken'. Deze naam vind je nog op de oude bussels. De bedrijven zijn nu wat verplaatst naar omringende dorpen en worden ook moderner opgezet met laagstam bomen. In de Bangert zijn nog enkele tuinders die het fruit met een plukmand oogsten. De mandjes op de foto waren van Piet Boelis, mijn achterneef. Piet is vorig jaar op 74-jarige leeftijd overleden. Hij plukte in rotanmanden, maar bewaarde de oude manden van teen. De meeste bodems zijn eruit. Maar je kon er altijd nog een nieuwe bodem in laten zetten! Vroeger gooide men niets weg, Piet zeker niet. Met de vrachtrijder werden de manden meegegeven naar Hoorn, waar de mandenmakers Meilof en Pranger (R.K. of Ned.Herv.) er een nieuwe bodem inzette en vervolgens de manden weer retour zendden met de vrachtrijder. In deze streek werden de manden altijd voorzien van handvatten met een touw en een ijzeren haak.

Bert Balk

De maten van de plukmand: Bodem diameter 19 cm, rand diameter 26 cm (achter 2 voor 3). Hoogte staken 34 cm, aantal staken 21. De oortjes zijn meestal van rotan.

DWAALZONE

Het zat al lang in onze kop, maar zonder opdracht komt zoiets groots er niet uit.

De opdracht kwam: geen doolhof, maar een dwaalzone. Het ziet er prachtig uit, spannend. Je kan er niet omheen, je wordt erin gelokt en voor je het weet ben je toch een beetje de richting kwijt.

Maar wat is het eigenlijk? Het zijn gevlochten wanden, maar nergens recht; verticaal en horizontaal moest het golven. Er zijn nissen, lobben, gangetjes, een pleintje en prachtige tunnels. Dit alles gevlochten van wilgen, vlechtlatten en twijg. Nog nooit hebben we zoveel materiaal in zo'n korte tijd verwerkt.

De opdracht kwam van Fröger Enkelaar/communication voor het Natuuractiviteitencentrum in het Nationaal Park 'De Weerribben' van Staatsbosbeheer.

De Dwaalzone is dus binnen en de bezoeker wordt meegenomen in een belevingstocht in beeld en geluid door 'De Weerribben'. Er is informatie over de natuur, de cultuurhistorie en het beheer van 'De Weerribben'. Tevens is er een VVV/ANWB-vestiging aanwezig.

Jan de Vos en José Schilder zijn er acht lange dagen aan het vlechten geweest.

Deze expositie in Natuuractiviteitencentrum 'De Weerribben' (Hoogeweg 27, Ossenzijl) blijft ongeveer acht jaar bestaan. Wilt u het bezoeken dan bent u welkom van april t/m oktober van 10.00-17.00 uur en van november t/m maart dinsdag t/m vrijdag van 9.00-12.00 uur.

José Schilder

INTERESSE VOOR EXCURSIE?

In 1992 heeft de stichting een bezoek georganiseerd aan het bedrijf van de heer de Vos in het belgische Eksaarde. Waarschijnlijk de grootste wilgenteler in de Benelux, met o.a. een teensnijmachine, droogruimte en mechanische schilklemmen.

De werkgroep teelt heeft al geruime tijd het plan om eventueel nogmaals een excursie naar Eksaarde te organiseren. Ditzal vermoedelijk eind april of begin mei 2001 worden.

Om enig inzicht te krijgen in het aantal belangstellenden hiervoor is hier het verzoek om deze belangstelling telefonisch te melden bij ondergetekende.

Dit is dus nog geen aanmelding. Mocht de excursie doorgaan dan wordt dit t.z.t. in het bulletin vermeld met nadere gegevens.

Wim van Wingerden 078-6742644

BERICHT UIT LICHTENFELS

Examens! Als ik dit schrijf moeten ze nog beginnen, als u dit leest zijn ze voorbij. Met een beetje geluk moet het goed gaan. Het theoretische niveau is niet zo heel erg hoog, maar al die Duitse vaktermen van de afgelopen drie jaar zullen even pittig zijn. Wat me wel angst aanjaagt is het buigen en uitvlechten van de examenstoel. Compleet gebogen, gevlochten en gespoten. Behalve dit meubelstuk moeten we ook nog een 'Sonderst_ck' maken. Ook hiervoor staan vier dagen. Criteria voor dit werkstuk zijn innovatie, materiaalcombinatie en verkoopbaarheid. Kortom een stuk vlechtwerk dat vernieuwend is en mogelijk een plaatsje vindt op 'de markt'. Door een pottenbakster heb ik een urn laten maken en deze wordt gedeeltelijk met fijnscheenwerk omvlochten. Mijn keuze is gevallen op de combinatie aardewerk/teen. Hier werd eerst sceptisch op gereageerd, daar in Duitsland de bepalingen rondom begraven en cremen anders zijn dan in Nederland. Maar uiteindelijk heb ik toestemming gekregen.

De examenstukken voor de eerste en tweede klas zijn beide aan het einde van die jaren al gevlochten. Dus is het grootste gedeelte van het examen theoretisch. Met mij nemen nog 11 scholieren deel aan het examen. De verwachting is dat we het allemaal zullen halen. Van deze 11 zullen er naar alle waarschijnlijkheid maar twee verdergaan met het vak. Eén meisje zal het familiebedrijf van haar vader overnemen. Dit bedrijf importeert voornamelijk stoelen uit Indonesië. De andere is Imke en zij wil verder als zelfstandig mandenmaakster. Dit is moeilijk, want alleen met het diploma van de school, de 'Gesellebrief', is het niet mogelijk gelijk zelfstandig te beginnen. Is het al mogelijk, dan alleen via slinkse omwegen. Men mag zich in Duitsland pas zelfstandig vestigen na het behalen van de 'Meisterbrief'. Voor je dat examen mag afleggen moet je eerst twee à drie jaar bij een andere meester in de leer.

De drie jaar zijn voorbij gevlogen en ik herinner mij nog hoe ik zo'n drie en een half jaar geleden liep te dubben 'wil ik wel of wil ik niet'. Het is een goede beslissing geweest, ik heb hier veel geleerd. Ik heb een brede kennis op vlechtgebied opgedaan die ik in de toekomst wil uitbouwen. Geleerd werd ons voornamelijk fijn scheenwerk, normaal mandwerk en meubelbouw. Maar we hebben ook gesnuffeld aan spaanwerk, stoelenvlechten, pitriet, biezen en noem maar op.

In de toekomst wil ik natuurlijk zelfstandig mandenmaakster worden met als zwaartepunt fijnvlechterij en normaal mandwerk. Maar eerst blijf ik nog een jaar in Lichtenfels waar ik me nog een jaar extra in de fijnvlechterij zal verdiepen. Na dit jaar heb ik op dat gebied zo'n beetje alle technieken doorlopen, de rest is oefenen.

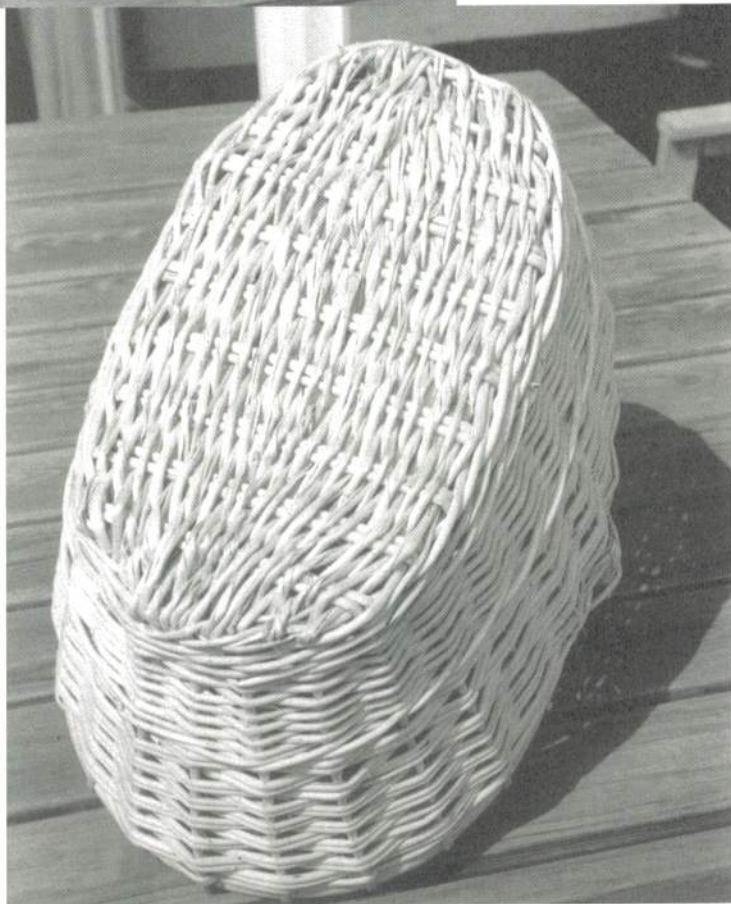
Esmée Hofman

*Boodschappen-
mand uit Estland,
recent.
Wie maakt hem
eens na en maakt
er een
beschrijving van?*

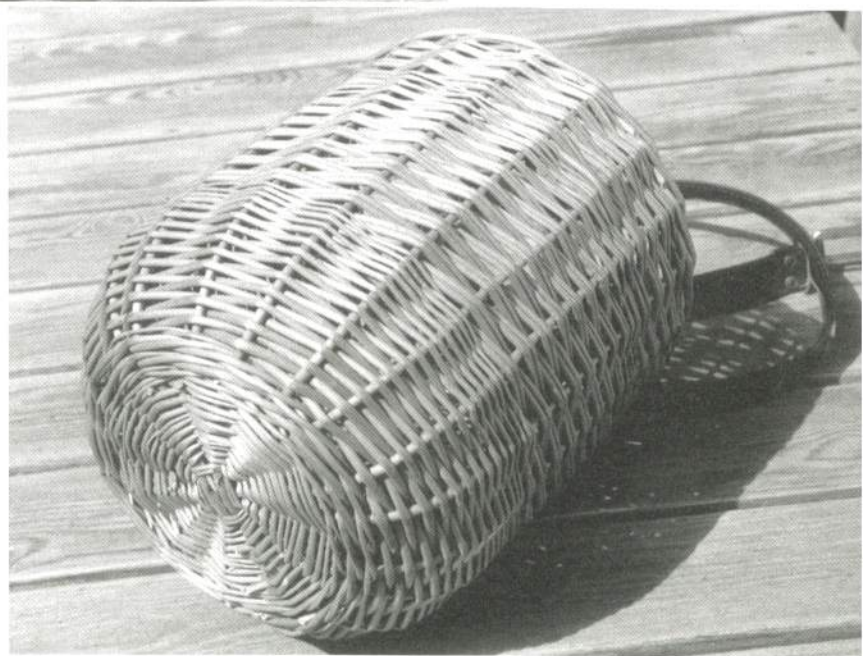
Mia Pot

*Plukmandje om
aan de broekriem
te hangen.
Busfteen.
Zwitserland,
recent.*

Mia Pot

IN EN OM DE WERKPLAATS

Onder de titel 'In en om de werkplaats' zal ik de komende tijd stukjes schrijven in het bulletin waarin ik telkens een onderwerp behandel dat niet zozeer met de vlechttechniek heeft te maken, maar meer met de dingen daaromheen. Te denken valt daarbij aan de diverse soorten gereedschap, werkplaatsinrichting enz.

TEENINKOOP

Voor de beroepsvlechter altijd weer een probleem. De zolder is nagenoeg leeg of er ontbreken bepaalde lengten of soorten teen. Hij zal dus moeten inkopen.

Ook de amateur die een paar cursussen heeft gevolgd en nu graag eens thuis een mandje wil vlechten voor familie of vrienden zal dan behoefte hebben aan één of enkele bossen.

Om in deze behoefte te voorzien zullen beiden zich wenden tot een producent en/of handelaar. Daarvan zijn er nog enkele in Nederland, maar de grotere zijn met name te vinden in het buitenland. Bekende adressen zijn er in België en Frankrijk, maar ook in Duitsland, Engeland en Spanje is wilgenteen nog in grote hoeveelheden te koop.

De aanschaf van een voorraad teen is altijd lastig. Toch zijn er een aantal criteria die men kan gebruiken. Uitgangspunt is altijd het mandwerk dat men gaat maken. Dit bepaalt zowel de lengte, de kwaliteit als de hoeveelheid die men zal kopen.

Staat er simpel gebruiksmandwerk op het programma dat niet al te zwaar wordt uitgevoerd, dan zijn Spaanse Amerikaantjes of Belgisch Rood in de lengten 140, 160 en 180 cm goed te gebruiken. Vraagt de klant echter hoge, rechte presentiermanden of iets met een extreem zware vlechtrand, dan zul je gaan zoeken naar een amandelwilg, bijv. Noir de Villaines van 200 cm of meer.

Naast lengte en soort speelt ook de verschijningsvorm van de teen een belangrijke rol. Moet de mand wit worden? Of heeft de vlechter een voorkeur voor buff of ongeschild? Is dit alles uitgepuzzeld en sta je bij de teenhandelaar in de schuur, waar let je dan op om ervoor te zorgen dat je inderdaad thuiskomt met de bos twijg die je in gedachten had.

Het beste is misschien om gewoon eens wat vragen te stellen. Waar komt de teen vandaan? Welke soort is het? Zijn er ook andere soorten? Is de oogst van dit jaar?

Vervolgens bekijk je de bossen eens goed van buiten. De toppen vertellen veel over de kwaliteit. Lopen ze allemaal mooi dun uit, zijn ze niet of nauwelijks vertakt en goed geschild, dan is de kwaliteit duidelijk beter dan van een bos waar dit niet het geval is. Halverwege de bos zoek je naar schilshade. Die is zichtbaar in de vorm van twijgen die in de lengterichting gespleten zijn of sterk gegroefd of gerafeld. Het eerste duidt op teen die relatief slap is of op te strakke veren in de schilmachine, het tweede op gebroken veren.

Een blik onder de bos kan je ook behoeden voor onaangename verrassingen. Ziet de onderkant er mooi regelmatig uit, dan is het wel in orde. Toch komt het wel voor dat er in het midden een paar handenvol dikke stokken of andere rotzooi zit waar de producent op deze wijze vanaf wilde komen. Laten staan dus!

Ook het besnuffelen van een bos kan relevante informatie opleveren. Is de bos pas kort geleden geschild, dan heeft ze de typische geur van onbestorven teen die nog niet goed bruikbaar is. Vaak hangt er over de bos dan ook een lichte groenzweem. Een bos waar al een winter overheen is gegaan heeft een witte of lichtgele kleur. Ruikt de bos echt muf of naar schimmel dan is het oppassen. Dit hoeft de kwaliteit niet negatief te beïnvloeden, maar het kan echter wel. Kijk dan ook in de bos om te zien of teen niet verkleurd is door broei of schimmel. Dit kan gebeuren als de teen niet goed droog was bij het vastbinden van de bos.

Ik zou de rij 'tips' nog wel kunnen voortzetten, maar uiteindelijk geeft dat geen garantie tegen een miskoop. Dat overkomt echter iedereen wel eens. De volgende keer let je gewoon nog wat beter op!

Wim van der Zande

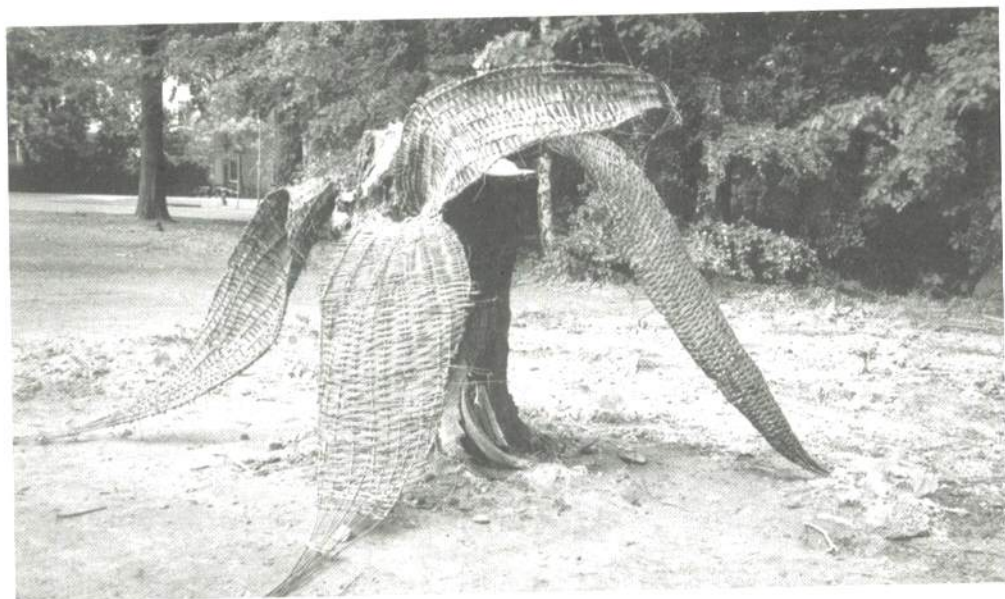
Maison de Vannier - Photo R. Toffin, Musée de la Vie Rurale - Saint-Michel (Aisne)

INFORMATIE CURSUSSEN

Datum 2000	Cursus	Locatie	Informatie
7 sept.	Manden maken, Brand van Rijn	Harderwijk	0341-426341
11 sept.	Manden maken, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
sept.-okt.	Manden maken, Wim van Wingerden	Oud Beyerland Maasland	078-6742644
21 t/m 24 sept.	Andere vlechttechnieken Eva Seidenfaden	Vissinggaard Denemarken	0045-75751405
22 t/m 24 sept.	Stakentechniek Michael Thiersman	Kandern Z. Duitsland	07626-91510
5 maandagen start 25 sept.	Manden maken, Arie van't Hoog	Heerde	0578-693214
29 en 30 sept.	Manden maken, Georg Rijken	Oosterblokker	0229-263568
30 sept.	Manden maken voor gevorderden, naar keuze kippentransportmand, div. eiermanden enz. Jan de Vos	Kortenhoef	035-6561043 035-6563340
5 t/m 8 okt.	Engelse vlechttechniek Mary Butcher	Vissinggaard Denemarken	0045-75751405
7 okt.	Zwingmand, Jan de Vos	Kortenhoef	035-6561043 035-6563340
9 t/m 13 okt.	Vrije stijl, Eva Seidenfaden	Vissinggaard Denemarken	0045-75751405
14 okt.	Workshop Eendennest Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
15 okt.	Manden maken, Chris Wenneker	Eederveen	0318-571902
20 en 21 okt.	Manden maken, Georg Rijken	Oosterblokker	0229-263568

Datum 2000	Cursus	Locatie	Informatie
23 t/m 27 okt.	Boerenmanden maken, Anne Hermans	Heemskerk	0229-262209
30 okt.en 6-13- 20-27 nov.	Manden maken, Arie van 't Hoog	Doetinchem	0575-4674481
2 t/m 5 nov.	Andere vlechttechniek Eva Seidenfaden	Vissinggaard Denemarken	0045-75751405
4 nov.	Workshop brievenbus, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
30 nov. - 1 dec.	Manden maken, Georg Rijken	Oosterblokker	0229-263568
2 dec.	Workshop stokmand, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
4 dec.	Stoelen matten, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
6 dec.	Stoelen matten, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
7 dec.	Stoelen matten, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
13 dec.	Kerst vlechten, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311
14 dec.	Kerst vlechten, Rien Stuijts	Zundert	076-5976311

VAN KRUIN TOT TEEN

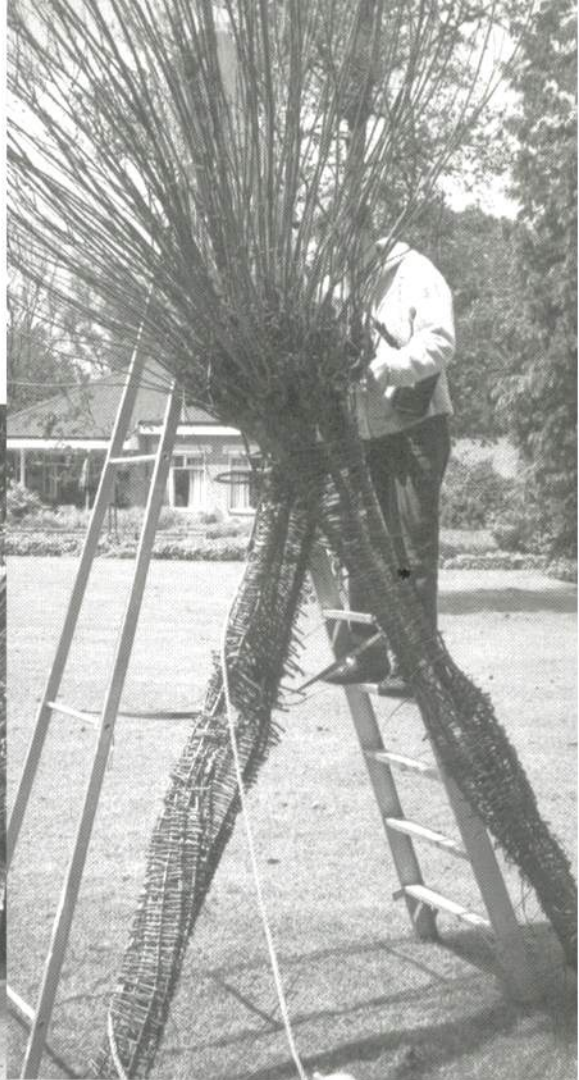
**Een open terrein met al jaren hetzelfde uitzicht, waar plotseling een beeld staat.
“Kauwen pikken in knottehoofden van twee mensfiguren”**

Er staat een beeld waarin twee mensfiguren elkaar omarmen, of zijn ze in gevecht? Men mag er een eigen invulling aan geven, dat is wat de kunstenaar en deelnemers van de workshop beogen.

In mei jl. heeft deze activiteit plaatsgevonden op een van de locaties van de Geestelijke Gezondheidszorg Eindhoven en omstreken, te weten De Grote Beek. Deze activiteit, georganiseerd door de Dienst Dagbesteding en Arbeid in samenwerking met KANS (Kulturele Aktiviteiten Nieuwe Stijl), was bedoeld voor cliënten die gebruik maken van diensten van de GGzE.

De workshop, “Van kruin tot teen” genaamd, is begeleid en uitgevoerd door de bekende Waalrese beeldend kunstenaar Jac van Someren. Vanuit het thema “mensfiguren” zijn een aantal beelden gecreëerd. Er is gewerkt met wilgentenen en leem van het terrein. Vanuit een geknotte boom zijn grote bladeren gevlochten die zich naar buiten draaien. De beelden roepen vragen op bij cliënten, werknemers en bezoekers. Waarom deze beelden op het terrein? Wie zijn de werkelijke makers van de beelden? Wat zijn wilgentenen en wat kan men ermee? Waar zit de leem op het terrein? Al dit soort vragen brengen een verandering in het oude vertrouwde beeld van het terrein van De Grote Beek.

Beb Ebben, Coördinator

VLECHTWERK TOEGEPAST IN KLOOSTERTUIN

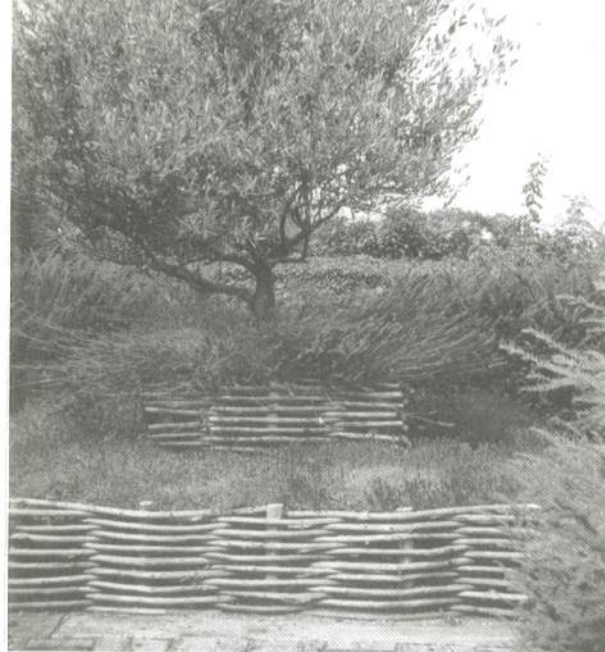
Het kan warm zijn in centraal Frankrijk. Bij het bezoeken van een tuin zijn schaduwrijke lanen, prieeltjes en pergola's dan zeer welkom.

Deze bevonden zich gelukkig in de Jardins du prieuré Notre- Dame d'Orsan, tuinen half omsloten door een klooster dat in de 12e eeuw gesticht werd. Na plundering in 1569 is het herstel van deze priorij begin 17e eeuw voltooid.

De kloostertuin is in de geest van bijbelse tuinen aangelegd, waarbij gebruik gemaakt is van miniaturen uit boeken van oude kloostergemeenschappen. Zo'n tuin diende in de aardse en spirituele behoeften van de monniken te voorzien.

Het geheel bevat verschillende tuinen; o.a. een tuin met geneeskrachtige kruiden, een boomgaard, een groententuin, een gedeelte met graan, een afdeling met vier carré's met wijnstokken met in het centrum een fontein als symbool voor de bron van de vier rivieren van het paradijs, een pergola, een aan Maria gewijd rosarium als plaats van bezinning, een kruidentuin bij de keuken, een tuin met klein fruit en niet te vergeten de moestuindoolhof met in het centrum een frankische appelboom.

Bij de talrijke afscheidingen tussen de verschillende perken en lanen is behalve van levend groen ook veelvuldig gebruik gemaakt van gevlochten twijgen, takken en ook snoeihout van bijvoorbeeld druiven en clematis. Bovendien is dit materiaal zeer creatief en gevarieerd gebruikt voor bijvoorbeeld het ondersteunen van planten, het creëren van zitplaatsen onder bomen, het begrenzen van de paden. De vlechten- de tuinliefhebber kan er veel inspiratie opdoen. Met een aantal foto's is hier een kleine impressie.

Er kan ook nog vanuit een bloemenweide een wandeling van ongeveer 1,5 km gemaakt worden door een landschap dat typisch is voor Boischaut in Berry. Orsan ligt ongeveer 10 km ten z.o. van Lignières. Voor wie toevallig in de buurt is!

Sander van Harten

BERICHT UIT HORW, ZWITSERLAND

Hier een brief met de allereerste impressie vanuit de werkplaats van de mandenmakerij van het blindeninstituut van Horw. De werkplaats biedt plaats aan 18 personen die in meer of mindere mate allen een handicap hebben, voornamelijk visueel, enkelen echter ook geestelijk. Het geheel wordt geleid door Franz Gick die de vlechtopleiding in Lichtenfels heeft gevolgd. Sommige ouderen vlechten hier al bijna 40 jaar en het is verbazingwekkend wat deze mensen ondanks hun visuele handicap presteren.

Het grootste verschil in vlechten is volgens mij de manier waarop men hier zit te werken: op een stoel en aan een werktafel die gemaakt is op een onderstel van tandartsstoelen die hydraulisch in hoogte verstelbaar zijn.

Wat verder opvalt is de bodem. Bodemkruis met opengespleten stekken en werkend tegen de buik of op de bovenbenen. Altijd van je af vlechten en met de bolle kant naar je toe. Het leggen van de bodemkim is ook anders dan wij gewend zijn. Verder is het gebruikelijk te werken met franse eer. De randen komen overeen met de onze. Het zetten van oren is ook anders, maar het gaat me te ver om op deze methodes verder in te gaan.

Vanaf de eerste dag ben ik volledig in het productieproces ingezet. Dienbladen, vispresentatiemanden, korenwannen en rugmandjes zijn al uit mijn handen gekomen. Momenteel ben ik bezig met het reproduceren van twee mandflessen en heb ik al een stoel voorzien van een nieuwe bekleding met schenen. Want naast de mandenmakerij is er tevens een afdeling stoelenmatten en in drukke tijden helpen deze afdelingen elkaar.

Wat hier gemaakt wordt en ter reparatie aangeboden, is werkelijk onvoorstelbaar. De prijs die de Zwitser over heeft voor handwerk is zeker het dubbele dan in Nederland. De flesmanden bijv. moeten ongeveer 150 Zw. francs gaan kosten, klein mandwerk is er vanaf 30-40 francs. Stoelreparaties beginnen bij 150-200 francs en kunnen oplopen tot wel 2000-3000 francs. Dit was voorlopig een allereerste indruk uit Horw.

Rien Stuijts

ZATERDAG 23 SEPTEMBER DONATEURSDAG NOORDWOLDE.

U kunt zich nog aanmelden voor deze dag (graag telefonisch), bij Françoise Takken en f 40,- overmaken op rek. nr. 56.79.70.531 t.n.v. Françoise Takken, Wageningen, o.v.v. donateursdag 2000, naam, adres, woonplaats en telefoonnummer.

De donateursdag wordt gehouden in het nieuw geopende (per 1 september) Nationaal Vlechtmuseum te Noordwolde in Friesland.

Het programma ziet er als volgt uit:

10.00 - 10.30 uur	Aankomst in het Nationaal Vlechtmuseum met koffie.
10.30	Opening door de voorzitter.
10.50 - 11.20 uur	Dialezing door Yvonne Molenaar met als thema <i>Wiegen</i> .
11.20 - 11.45 uur	Verslagen van de diverse werkgroepen, presentatie van de nieuwe instructiebladen.
11.45 - 12.30 uur	Toelichting op het meegebrachte mandwerk.
12.30 - 13.30 uur	Middagpauze met lunch.
13.30 - 15.30 uur	Rondleiding door het Nationaal Vlechtmuseum; verkoop van boeken, instructiebladen en gereedschap; demonstraties in het vlechtlokaal.
15.30 uur	Afsluiting met een kop koffie, thee of een frisdrankje (bier).

Wij vragen u net als elk jaar uw bijdrage te leveren aan het thema. Het is leuk als er veel te zien is op het gebied van wiegen, luiermannen, kinderstoelen, mandjes voor bruidsboeketten, e.d. Er zijn misschien mensen die niets zien in de toevoeging in het thema *tot het graf*, maar we weten dat er ook gevlochten grafkisten gemaakt en gebruikt worden. Wij zouden het op prijs stellen als er een aantal te zien zou zijn. Tenslotte hoort de dood toch onlosmakelijk bij het leven. Nadere informatie omtrent de donateursdag? Marleen Postma, tel. 026-4424204

DIVERSE UITGAVEN VAN DE STICHTING WILG & MAND

Ondergenoemde uitgaven kunt u bestellen o.v.v. de code:

RM f10,- + f2,50 porto **JS** f10,- + f3,50 porto
OM f25,- + f5,- porto **MP** f17,50 + f4,50 porto
GT f7,50 + f2,50 porto **IB** f50,- (incl. porto)
MW f 55,- + f7,- porto.

U maakt het bedrag over op **giro 821761** t.n.v. Boeken Stichting Wilg & Mand, Bocht 7, 1601 JG Enkhuizen. Vergeet bij gebruik van girotel niet uw naam te vermelden!
Na ontvangst van de betaling worden de boeken verzonden.

- Code RM** Het vlechten van ronde manden door A. Westendorp, Ir. W.D.J. Tuinzing en A.D. van 't Hoog. 40 blz. met foto-instructie.
- Code OM** Het vlechten van ovale manden door A. Westendorp, Ir. W.D.J. Tuinzing en A.D. van 't Hoog. 192 blz. met foto-instructie en veel prachtige illustraties. Vaktermenlijst in 4 talen.
- Code GT** Geriefteen en andere bindmaterialen door Ir. W.D.J. Tuinzing. 40 blz. en foto's.
- Code JS** 'Willige werken' van Jacq. van Someren. Kunstwerken met wilg. 31 blz. met kleurenfoto's.
- Code MP** 'Een mandeken van fine teenen...' van Mia Pot-van Regteren Altena. Een speurtocht naar plaatsen van herkomst van het fijn scheenwerk in West-Europa. 24 blz. met kleurenfoto's
- Code IB** Voor cursusleiders: 3 instructiebladen van beginnersmandjes. Per tien sets van 3 bladen.
- Code MW** Mandenmaken met wilgentenen. Het nieuwe boek uit het Frans vertaald. 396 blz. met zeer veel tekeningen en foto's van de Franse techniek.

Bovendien te verkrijgen:

- Code TM** Ansicht 'De tenen mand kan er tegen', kleur. f10,- per 10 stuks (incl. porto).
- Code GB** Ansicht van het grafbord van het Utrechts mandenmakersgilde uit 1639. f 10,- per 10 stuks + f2,50 porto.
- Code: labels** Labels met 'Nederlands Vlechtwerk'. De labels zijn te bestellen door manden makers die bij de stichting bekend zijn. f20,- per 100 stuks (incl. porto).

De ansichtkaarten en labels zijn te bestellen per **giro 2695726** t.n.v. Stichting Wilg & Mand, Meikade 1, 6744 TA Ederveen.

Voor Belgische lezers zijn de 3 boeken (RM, OM, en GT) te koop bij Fa F. de Vos- Salix, Eksaardedorp 19, B 9160 Eksaarde, tel. 3468040.

DOELSTELLINGEN STICHTING WILG & MAND

- Nieuwe perspectieven zoeken en creëren voor het Nederlandse mandenmaatwerk binnen de potentiële afzetgebieden.
- Behoud van het veelzijdige vlechtvakmanschap: o.a. door het uitgeven van handboeken en het stimuleren van cursussen.
- Behoud van de vakkennis betreffende de griendteelt en bevordering van een goed evenwicht tussen vraag en aanbod.
- Het initiëren en begeleiden van onderzoek/studies binnen het wilg-en-mand vakgebied.
- Het via een speciaal fonds aanschaffen van materiaal met een historische waarde: vlechtwerk, gereedschappen, boeken e.d.
- Het geven van bekendheid aan al deze activiteiten.

Donateur van de Stichting Wilg & Mand

U kunt de stichting steunen door donateur te worden.

U maakt f 30,- over op postgiro 2695726 t.n.v. penningmeester Stichting Wilg & Mand, 6744 TA Ederveen. U ontvangt dan 4 x per jaar ons bulletin.

Het lenen van de boeken uit de bibliotheek van de stichting

Er bestaat de mogelijkheid om boeken uit onze bibliotheek te lenen. Hieraan zijn 3 voorwaarden verbonden:

1. het terugzenden is voor eigen rekening
2. de boeken dienen goed verpakt te zijn
3. het uitleentermijn is maximaal 2 maanden.

U kunt zich in verbinding stellen met Monique van Royen, zie voorin: beheer bibliotheek.

Mandencollecties zijn te vinden in:

Stadsmuseum IJsselstein, Walkade 2-4, tel. 030-6886800.

Open: woensdag t/m zondag van 13.00-17.00 uur

Bezoekerscentrum De Wissen, Maaspark, B3650 Stokkem, tel. 00-32-89752171.

Open: 1 april tot 30 september 1998 op zaterdag en zondag van 14.00-18.00 uur en op werkdagen van 9.30-12.00 uur en van 13.30-18.00 uur.

Nationaal Vlechtmuseum Noordwolde. Het museum is op dit moment gesloten in verband met renovatie en verhuizing. Eind augustus wordt het weer geopend.

